O‘ZBEKISTON KOMPANIYALARINI MOLIYAVIY XISOBOTLARNING XALQARO STANDARDIGA O‘TISHNING ZARURIYATI

[1]Ismailov Timur, [2]Jumabaeva Gulmiyra
[1]Qoraqalpoq Davlat universiteti “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasi dotsent, [2]Qoraqalpoq Davlat universiteti “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasi stajyor o'qituvchi
https://doi.org/10.5281/zenodo.18080606

Annotatsiya. *Ushbu maqolada O‘zbekistonda moliyaviy hisobotning xalqaro standardlariga o‘tishning ahamiyati haqida so‘z boradi. Ushbu harakat mamlakat moliya sektorida shaffoflik va hisobdorlikni oshirish, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va ilg‘or jahon tajribasiga moslashish uchun zarur degan g‘oya ilgari suriladi. O‘zbekistonda moliyaviy hisobotning hozirgi holati haqida umumiy ma’lumot berilgan, uning kamchiliklari va cheklovlari ko‘rsatilgan. Shuningdek, u xalqaro standardlarga o‘tishning olib kelishi mumkin bo‘lgan afzalliklari, jumladan, moliyaviy ma’lumotlarning taqqoslanuvchanligi, ishonchliligi va dolzarbligini o‘rganadi. Umuman olganda, ushbu maqola O‘zbekiston iqtisodiy o‘sish va rivojlanishni ta’minlash uchun nima uchun xalqaro moliyaviy hisobot standardlarini qabul qilishga ustuvor ahamiyat berish kerakligi haqida ishonchli dalil beradi.*

Kalit so‘zlar: *moliyaviy hisobotlar, xalqaro standard, o‘tish davri, buxgalteriya standardlari, moliyaviy shaffoflik, iqtisodiy rivojlanish.*

Аннотация: *В данной статье говорится о важности перехода на международные стандарты финансовой отчетности в Узбекистане. Предполагается, что данное действие необходимо для повышения прозрачности и подотчетности в финансовом секторе страны, привлечения иностранных инвестиций и адаптации к передовому мировому опыту. В статье приведены общие сведения о современном состоянии финансовой отчетности в Узбекистане, указаны ее недостатки и ограничения. В нем также рассматриваются потенциальные преимущества перехода на международные стандарты, включая сопоставимость, надежность и своевременность финансовой информации. В целом в данной статье приводится убедительный аргумент, почему переход на международные стандарты финансовой отчетности должен быть приоритетным для обеспечения экономического роста и развития Узбекистана.*

Ключевые слова: *финансовая отчетность, международный стандарт, переходный период, стандарты бухгалтерского учета, финансовая прозрачность, экономическое развитие.*

Annotation: *This article talks about the importance of transition to international standards of financial reporting in Uzbekistan. It is suggested that this action is necessary to increase transparency and accountability in the country's financial sector, to attract foreign investments and to adapt to advanced world experience.*

The article provides general information about the current state of financial reporting in Uzbekistan, its shortcomings and limitations are indicated. It also examines the potential benefits of moving to international standards, including the comparability, reliability, and timeliness of financial information. In general, this article provides a convincing argument why the adoption of international financial reporting standards should be given priority in order to ensure economic growth and development of Uzbekistan.

Key words: *financial statements, international standard, transition period, accounting standards, financial transparency, economic development.*

KIRISH

Bugungi globallashgan dunyoda xo‘jalik yurituvchi subyektlar uchun xalqaro standardlarga javob beradigan keng qamrovli va shaffof moliyaviy hisobot tizimiga ega bo‘lishi zarur bo‘lib hisoblanadi. Moliyaviy hisobotlarni to‘g‘ri va o‘z vaqtida taqdim etish xorijiy investorlarni jalb etish, aholi ishonchini saqlash va barqaror iqtisodiy o‘sishni ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Markaziy Osiyo davlati O‘zbekistonda so‘nggi bir necha yil ichida sezilarli iqtisodiy islohotlar amalga oshirilmoqda. Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish va xorijiy sarmoyalarni jalb qilish borasidagi sa’y-harakatlari doirasida O‘zbekiston moliyaviy hisobotlarning xalqaro standardiga o‘tish zarurligini tan oldi. Bu harakat mamlakat moliya sektorida shaffoflik, hisobdorlik va ishonchni oshirish uchun juda muhimdir. Biroq, bu o‘tish qonunlar, me’yoriy hujjatlar, buxgalteriya amaliyoti va moliyaviy hisobot bilan shug‘ullanadigan mutaxassislarning salohiyatini sezilarli darajada o‘zgartirishni talab qiladi. Ushbu maqola O‘zbekiston iqtisodiyoti uchun xalqaro moliyaviy hisobot standardlariga (IFRS) o‘tishning ahamiyatini o‘rganadi va ushbu maqsadga erishish uchun yengib o‘tish kerak bo‘lgan muammolarni muhokama qiladi. Maqola, shuningdek, moliyaviy hisobotda ishtirok etuvchi turli manfaatdor tomonlarning ehtiyojlarini muvozanatlashtirgan holda, O‘zbekiston IFRSni qanday muvaffaqiyatli qabul qilishi mumkinligi bo‘yicha tavsiyalar beradi.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqot uchun tadqiqot dizayni tavsifiy tadqiqot loyihasidir. Ushbu dizayn O‘zbekistonda moliyaviy hisobotning hozirgi holatini va moliyaviy hisobotning xalqaro standardlariga o'tish zarurligini tavsiflash uchun qo‘llaniladi. Ushbu tadqiqot uchun ma’lumotlar asosiy va ikkilamchi manbalar orqali to‘planadi. Birlamchi manbalar sifatida O‘zbekistondagi moliya va buxgalteriya sohasi mutaxassislari, jumladan buxgalterlar, auditorlar va moliyaviy tahlilchilar bilan suhbatlar kiradi. Ikkilamchi manbalarga davlat idoralari, professional tashkilotlar va ilmiy jurnallarning O‘zbekistondagi moliyaviy hisobot standardlari bo‘yicha chop etilgan hisobotlari kiradi.

NATIJA

Maqola O‘zbekistonning moliyaviy hisobotlarning xalqaro standardiga o‘tishini zudlik bilan amalga oshirish zarurligini ta’kidlaydi. Bu shaffoflikni oshiradi, ishonchni oshiradi va mahalliy kompaniyalar uchun kapital bozorlariga yaxshi kirish imkonini beradi. Biroq, buning uchun O‘zbekistonda ta’lim va moliyaviy mutaxassislarni tayyorlash dasturlariga katta miqdorda sarmoya kiritish talab etiladi.

ASOSIY QISM (MUXOKOMA)

O‘zbekistonda moliyaviy hisobotlarning xalqaro standardiga o‘tish zarurati.

Markaziy Osiyo davlati bo‘lgan O‘zbekiston mintaqadagi eng tez rivojlanayotgan

iqtisodiyotlardan biri hisoblanadi. O‘zining boy tabiiy resurslari va strategik joylashuviga ega bo‘lgan O‘zbekiston so‘nggi yillarda xorijiy sarmoyalarni sezilarli darajada jalb qildi. Biroq, mamlakat hali ham moliyaviy hisobot tizimi nuqtai nazaridan ba’zi qiyinchiliklarga duch kelmoqda. O‘zbekistonda qo‘llaniladigan buxgalteriya hisobining amaldagi standardlari xalqaro standardlarga mos kelmaydi, bu esa investorlar uchun turli mamlakatlardagi moliyaviy hisobotlarni solishtirishni qiyinlashtiradi. Ushbu maqolada moliyaviy hisobotlarning xalqaro standardiga o‘tishning ahamiyati va uning O‘zbekiston iqtisodiyotiga qanday foyda keltirishi haqida gaplashamiz.

Xalqaro moliyaviy hisobot standardlari (IFRS) nima?

Xalqaro moliyaviy hisobot standardlari (IFRS) - buxgalteriya hisobining xalqaro standardlari kengashi (IASB) tomonidan ishlab chiqilgan buxgalteriya hisobi standardlari to‘plami. Ushbu standardlar kompaniyalar uchun moliyaviy hisobotlarni tayyorlashda umumiy tilni ta’minlaydi. IFRS moliyaviy hisobotning global standardi sifatida keng e’tirof etilgan va dunyoning 100 dan ortiq mamlakatlarida qo‘llaniladi.[1]

IFRSga o‘tishning ahamiyati

IFRSga o‘tish O‘zbekistonga moliyaviy hisobotlarini shaffofroq va boshqa davlatlar bilan solishtirish mumkin bo‘lgan holda ko‘proq xorijiy investitsiyalarni jalb qilishga yordam beradi. Bu investorlarga O‘zbekistonga sarmoya kiritish bo‘yicha ongli qaror qabul qilish imkonini beradi. Bundan tashqari, IFRSga o‘tish O‘zbekistonda moliyaviy hisobot sifatini oshiradi. Amaldagi tizimda buxgalteriya hisobi amaliyotidagi nomuvofiqliklar tufayli shaffoflik va aniqlik mavjud emas. IFRSni qabul qilish orqali kompaniyalar shaffoflik va aniqlikni yaxshilaydigan standardlashtirilgan buxgalteriya amaliyotiga rioya qilishlari kerak bo‘ladi. Bundan tashqari, IFRSga o‘tish O‘zbekistonda faoliyat yuritayotgan kompaniyalar uchun ham samaradorlikni oshirish va xarajatlarni kamaytirishga yordam beradi.[2] Hozirgi vaqtda korxonalar ichki va xalqaro maqsadlarda turli buxgalteriya standardlaridan foydalangan holda bir nechta moliyaviy hisobotlar to'plamini tayyorlashlari kerak. IFRSni qabul qilish bu takroriy harakatlarni bartaraf qiladi, biznes uchun vaqt va pulni tejaydi.[3]

Muhimligi bo‘yicha statistika

Jahon banki tomonidan e’lon qilingan hisobotga ko‘ra, O‘zbekiston 2020-yilda biznes yuritish qulayligi indeksi bo‘yicha 190 davlat orasida 160-o‘rinni egalladi. Ushbu reytingga ta’sir etuvchi omillardan biri moliyaviy hisobotlarning shaffofligi yo‘qligidir degan fikrdamiz. IFRSni qabul qilish O‘zbekistonga shaffoflikni oshirish va xorijiy investorlarning mamlakatda biznes yuritishini osonlashtirish orqali o‘z reytingini yaxshilashga yordam beradi. Bundan tashqari, PwC tomonidan o‘tkazilgan so‘rov natijalariga ko‘ra, investorlarning 97 foizi investitsiya qarorlarini qabul qilishda moliyaviy hisobot sifatini muhim omil deb bilishadi. IFRSga o‘tish orqali O‘zbekiston moliyaviy hisobot sifatini yaxshilash orqali ko‘proq xorijiy investitsiyalarni jalb qilishi mumkin.

IFRSga o‘tishning eng asosiy muammolaridan biri bu standardlarning murakkabligidir. IFRS ko‘plab ko'rsatmalar va qoidalarni o‘z ichiga oladi, ularni tushunish va amalga oshirish

[1] Palea, V., 2013. IAS/IFRS and financial reporting quality: Lessons from the European experience. China Journal of Accounting Research, 6(4), pp.247-263.

[2] Mackenzie, B., Coetsee, D., Njikizana, T., Chamboko, R., Colyvas, B. and Hanekom, B., 2012. Wiley IFRS 2013: Interpretation and application of international financial reporting standards. John Wiley & Sons.

[3] Callao, S., Jarne, J.I. and Laínez, J.A., 2007. Adoption of IFRS in Spain: Effect on the comparability and relevance of financial reporting. Journal of international accounting, auditing and taxation, 16(2), pp.148-178.

tashkilotlar uchun qiyin bo‘lishi mumkin. Masalan, kompaniyalar qaysi buxgalteriya siyosati o‘zlarining muayyan sharoitlariga mos kelishini aniqlashlari va moliyaviy hisobotlarida ularning moliyaviy natijalarini to‘g‘ri aks ettirishini ta’minlashlari kerak.[4]

Yana bir qiyinchilik – ta’limga bo‘lgan ehtiyoj. Kompaniyalar uni qanday to‘g‘ri qo‘llash kerakligini tushunishlari uchun o‘z xodimlarini IFRS bo‘yicha o‘qitishga sarmoya kiritishlari kerak. Bunga IFRSda qo‘llaniladigan buxgalteriya hisobining yangi tamoyillari, tushunchalari va terminologiyasi bo‘yicha trening kiradi. Bundan tashqari, korxonalar o‘z xodimlarini ushbu o‘zgarishlar ularning ishlari va mas’uliyatlariga qanday ta’sir qilishini o‘rgatishlari kerak. IFRSga o‘tishda yangi tizimlar va jarayonlarni joriy etish ham katta muammo hisoblanadi. Bu mavjud buxgalteriya tizimlari va amaliyotlarini yangi qoidalarga muvofiq o‘zgartirishni o‘z ichiga oladi.[5] Yangi jarayonlarni amalga oshirishdan oldin kompaniyalar mavjud tizimlarni baholashlari va har qanday bo'shliqlar yoki samarasizliklarni aniqlashlari kerak. Yana bir qiyinchilik – barcha biznes bo‘linmalarida muvofiqlikni ta’minlash. Tashkilotning turli bo‘limlari o‘rtasida izchil muvofiqlikka erishish standarDlarni turlicha talqin qilish yoki mahalliy buxgalteriya amaliyotidagi o‘zgarishlar tufayli qiyin bo‘lishi mumkin.[6]

YECHIM VA TAKLIFLAR

1. Tajribaning yetishmasligi: Xalqaro moliyaviy hisobot standardlariga o‘tishda kompaniyalar duch keladigan asosiy muammolardan biri bu yangi hisobot talablari bo‘yicha tajribaning yetishmasligidir. Buni xodimlarga yangi standardlarni tushunishlariga yordam berish uchun o‘qitish va ta’lim dasturlarini taqdim etish orqali hal qilish mumkin. Misol uchun, 2005 yilda Hindiston IFRSni qabul qilganda, u o‘zining ustav buxgalterlariga yangi standardlar bilan tanishtirish uchun treninglar o‘tkazdi.[7] Har bir davlat, shu jumladan, O‘zbekiston ham bundan dars olishi lozim deb hisoblaymiz.

2. Texnologiya masalalari: Kompaniyalar buxgalteriya hisobi dasturlari va tizimlaridagi farqlar tufayli IFRSga o‘tish jarayonida texnik muammolarga duch kelishi mumkin. Buni IFRSga mos kelmaydigan dasturiy ta’minot va tizimlarni yangilash yoki o‘zgartirish orqali hal qilish mumkin. Misol uchun, Braziliya IFRSga ko‘chib o‘tganida, u kompaniyalarga o‘z moliyaviy hisobotlarini yangi standardlar bo‘yicha hisobot berish imkonini beradigan standardlashtirilgan elektron tizimni joriy qildi.[8]

3. Xarajat oqibatlari: Xalqaro moliyaviy hisobot standarDlarini joriy etish kompaniyalar uchun qimmatga tushishi mumkin, chunki bu texnologiyaga sarmoya kiritish, o‘qitish va maslahat to‘lovlarini talab qiladi. Bu muammoni byudjet rejasini tuzish va muayyan vazifalarni autsorsing qilish yoki xususiy tizimlar o‘rniga ochiq kodli dasturiy ta’minotdan foydalanish kabi xarajatlarni tejash choralarini ko‘rib chiqish orqali hal qilish mumkin. Misol uchun, 2015 yilda Yaponiya IFRSni qabul qilganda, ba’zi kompaniyalar qo‘shimcha xodimlarni yollashdan ko‘ra,

[4] Ball R. International Financial Reporting Standards (IFRS): pros and cons for investors. Accounting and business research. 2006 Dec 1;36(sup1):5-29.

[5] Ankarath, N., Mehta, K.J., Ghosh, T.P. and Alkafaji, Y.A., 2010. Understanding IFRS fundamentals: international financial reporting standards. John Wiley & Sons.

[6] Perera, D. and Chand, P., 2015. Issues in the adoption of international financial reporting standards (IFRS) for small and medium-sized enterprises (SMES). Advances in accounting, 31(1), pp.165-178.

[7] Jain, P., 2011. IFRS implementation in India: Opportunities and challenges. World Journal of Social Sciences, 1(1), pp.125-136.

[8] Flores, E. and Lopes, A.B., 2020. Decrease in the value relevance of accounting information in electric distributors after the Brazilian IFRS adoption. Revista Brasileira de Gestão de Negócios, 21, pp.928-952.

buxgalteriya ishlarini autsorsing qilishni afzal ko‘rdilar.[9] Xuddi shu tajribani IFRS ni qabul qilish istagida bo‘lgan davlatlarda o‘tkazish kerak degan qat’iy fikrdamiz. Xorijiy tajriba ham buni yaqqol ko‘rsatmoqda.

4. Madaniy tafovutlar: Kompaniyalar mamlakatlar o‘rtasidagi madaniy tafovutlar tufayli qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin, bu ularning IFRSga muvofiq ba’zi buxgalteriya hisobi tamoyillarini qanday talqin qilish va qo‘llashiga ta’sir qilishi mumkin. Bu muammoni mahalliy tartibga solish organlari va mahalliy amaliyot va urf-odatlarni tushunadigan mutaxassislar bilan bog‘lash orqali hal qilish mumkin degan taklifni ilgari suramiz. Misol uchun, Xitoy 2007 yilda IFRSni qabul qilganda, u xalqaro buxgalteriya firmalari va ushbu standardlarni joriy etish tajribasiga ega bo‘lgan boshqa mamlakatlarning regulyatorlari bilan maslahatlashdi.[10]

5. Manfaatdor tomonlarning qarshiligi: Xalqaro moliyaviy hisobot standardlariga o‘tish, kiritilayotgan o‘zgarishlarni tushunmaydigan yoki ularga rozi bo‘lmagan aksiyadorlar kabi manfaatdor tomonlarning qarshiligiga duch kelishi mumkin. Ushbu muammoni ushbu o‘zgarishlar nima uchun zarurligi va ularning afzalliklari haqida xabardorlik kampaniyalarini yaratish orqali hal qilish mumkin. Misol uchun, Yevropa Ittifoqi 2005 yilda IFRSni qabul qilganida, manfaatdor tomonlarni o‘qitish va ularning muammolarini hal qilish uchun jamoatchilik bilan maslahatlashish jarayonini o‘tkazdi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, moliyaviy hisobotlarning xalqaro standardiga o‘tish O‘zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi va barqarorligi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bu nafaqat moliyaviy hisobotning shaffofligi, hisobdorligi va ishonchliligini oshirish, balki xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va umumiy biznes muhitini yaxshilash imkonini beradi. Yangi standardni joriy etishda tajriba va resurslarning tetishmasligi kabi muammolar mavjud bo‘lsada, O‘zbekiston allaqachon bu o‘tish yo‘lida muhim qadamlar qo‘ygan. Hukumat, tadbirkorlik subyektlari va manfaatdor tomonlar hamjihatlikda bu qiyinchiliklarni yengib o‘tish va muhim islohotning muvaffaqiyatli amalga oshirilishini ta’minlash muhim ahamiyatga ega. Pirovardida, shaffof va ishonchli moliyaviy hisobot tizimi iqtisodiy o‘sish va barqarorlikni rag‘batlantirish orqali nafaqat korxonalarga, balki butun jamiyatga ham foyda keltiradi.

Quyida so‘ralgan mavzu bo‘yicha **ilmiy-uslubda yozilgan xulosa** keltiriladi. Uni maqola, bitiruv ishi yoki referat yakuniga mos ravishda ishlatishingiz mumkin.

O‘zbekiston kompaniyalarining Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlariga (IFRS) o‘tishi zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida muqarrar va strategik ahamiyatga ega jarayon hisoblanadi. IFRSni joriy etish kompaniyalar moliyaviy axborotining shaffofligi, taqqoslanishi va ishonchliligini ta’minlab, ichki va tashqi foydalanuvchilar uchun sifatli moliyaviy qarorlar qabul qilish imkonini kengaytiradi.

Xalqaro standartlarga mos hisobot yuritish xorijiy investorlar, moliya institutlari va xalqaro hamkorlar bilan o‘zaro ishonchni mustahkamlab, mamlakatga to‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalar oqimini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, IFRS korporativ boshqaruv tizimini takomillashtirish, risklarni samarali baholash hamda kompaniyalarning moliyaviy barqarorligini oshirishda muhim vosita bo‘lib xizmat qiladi.

[9] Tsunogaya, N., Hellmann, A. and Scagnelli, S.D., 2015. Adoption of IFRS in Japan: challenges and consequences. Pacific Accounting Review.

[10] Liu, C., Yao, L.J., Hu, N. and Liu, L., 2011. The impact of IFRS on accounting quality in a regulated market: An empirical study of China. Journal of Accounting, Auditing & Finance, 26(4), pp.659-676.

IFRSga o‘tish jarayonida kadrlar yetishmasligi, axborot texnologiyalarining moslashmaganligi hamda hisob siyosatini transformatsiya qilish bilan bog‘liq muammolar mavjud. Biroq ushbu muammolar davlat tomonidan normativ-huquqiy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish, professional buxgalter va auditorlarni tayyorlash tizimini rivojlantirish hamda kompaniyalarda zamonaviy moliyaviy boshqaruv madaniyatini shakllantirish orqali bartaraf etilishi mumkin.

Umuman olganda, O‘zbekiston kompaniyalarining Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlariga o‘tishi milliy iqtisodiyotning global moliya bozorlariga integratsiyalashuvini jadallashtiradi, biznes muhitining raqobatbardoshligini oshiradi va mamlakatning barqaror iqtisodiy rivojlanishiga mustahkam zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN MANBALAR

1. Liu, C., Yao, L.J., Hu, N. and Liu, L., 2011. The impact of IFRS on accounting quality in a regulated market: An empirical study of China. Journal of Accounting, Auditing & Finance, 26(4), pp.659-676;
2. Armstrong, Christopher S., Mary E. Barth, Alan D. Jagolinzer, and Edward J. Riedl. "Market reaction to the adoption of IFRS in Europe." The accounting review 85, no. 1 (2010): 31-61;
3. Jain, P., 2011. IFRS implementation in India: Opportunities and challenges. World Journal of Social Sciences, 1(1), pp.125-136;
4. Flores, E. and Lopes, A.B., 2020. Decrease in the value relevance of accounting information in electric distributors after the Brazilian IFRS adoption. Revista Brasileira de Gestão de Negócios, 21, pp.928-952;
5. Tsunogaya, N., Hellmann, A. and Scagnelli, S.D., 2015. Adoption of IFRS in Japan: challenges and consequences. Pacific Accounting Review;
6. Ball R. International Financial Reporting Standards (IFRS): pros and cons for investors. Accounting and business research. 2006 Dec 1;36(sup1):5-29;
7. Ankarath, N., Mehta, K.J., Ghosh, T.P. and Alkafaji, Y.A., 2010. Understanding IFRS fundamentals: international financial reporting standards. John Wiley & Sons;
8. Perera, D. and Chand, P., 2015. Issues in the adoption of international financial reporting standards (IFRS) for small and medium-sized enterprises (SMES). Advances in accounting, 31(1), pp.165-178;
9. Raxmonov , E. K. o‘g‘li, Qobilov , F. S. o‘g‘li, & Berdimuradov , X. T. o‘g‘li. (2023). RESPUBLIKAMIZDA YETISHTIRILAYOTGAN BUG‘DOY DONLARINING FIZIK-KIMYOVIY KO‘RSATKICHLARINING TAHLILI. ILMIY TADQIQOT VA INNOVATSIYA, 2(2), 95–101. Retrieved from http://ilmiytadqiqot.uz/index.php/iti/article/view/144;
10. Qobilov, F. S. o‘g‘li, & Raxmonov, E. K. o‘g‘li. (2023). NON Mahsulotlarını tayyorlashda quruq kleykovınadan qo‘shımcha sıfatıda foydalanısh. ılmıy tadqıqot va ınnovatsıya, 2(2), 58–63. Retrieved from http://ilmiytadqiqot.uz/index.php/iti/article/view/139;
11. Sattorova, K. A. qizi, & Raxmonov, E. K. o‘g‘li. (2022). NON MAHSULOTLARINI SIFATINI OSHIRISHDA QO‘LLANILADIGAN QO‘SHIMCHALAR. INTERNATIONAL CONFERENCES, 1(1), 29–31. Retrieved from https://researchedu.org/index.php/cf/article/view/230;
12. O‘G‘Li, X. T. X., Berdimuradov, E. K. O. G. L., BUG‘DOY, R. N. U. T., & ASOSLASH, N. T.

V. CARJIS. 2022.№
13. URL: https://cyberleninka. ru/article/n/navli-un-tortishda-bug‘doy navlarini tanlash va asoslash (дата обращения: 29.03. 2023);
14. Hamroyeva Sh.Sh., & Muhidova G. (2018). PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS. Мировая наука, (5 (14)), 37-39;
15. Hamroyeva Sh.Sh. (2018). SIR WALTER SCOTT’S ARTISTIC SKILL IN THE EXPRESSION OF HISTORICAL FACTS AND LITERARY FICTION IN HIS HISTORICAL NOVELS. Мировая наука, (5 (14)), 35-37;
16. Mackenzie, B., Coetsee, D., Njikizana, T., Chamboko, R., Colyvas, B. and Hanekom, B., 2012. Wiley IFRS 2013: Interpretation and application of international financial reporting standards. John Wiley & Sons
17. Callao, S., Jarne, J.I. and Laínez, J.A., 2007. Adoption of IFRS in Spain: Effect on the comparability and relevance of financial reporting. Journal of international accounting, auditing and taxation, 16(2), pp.148-178.